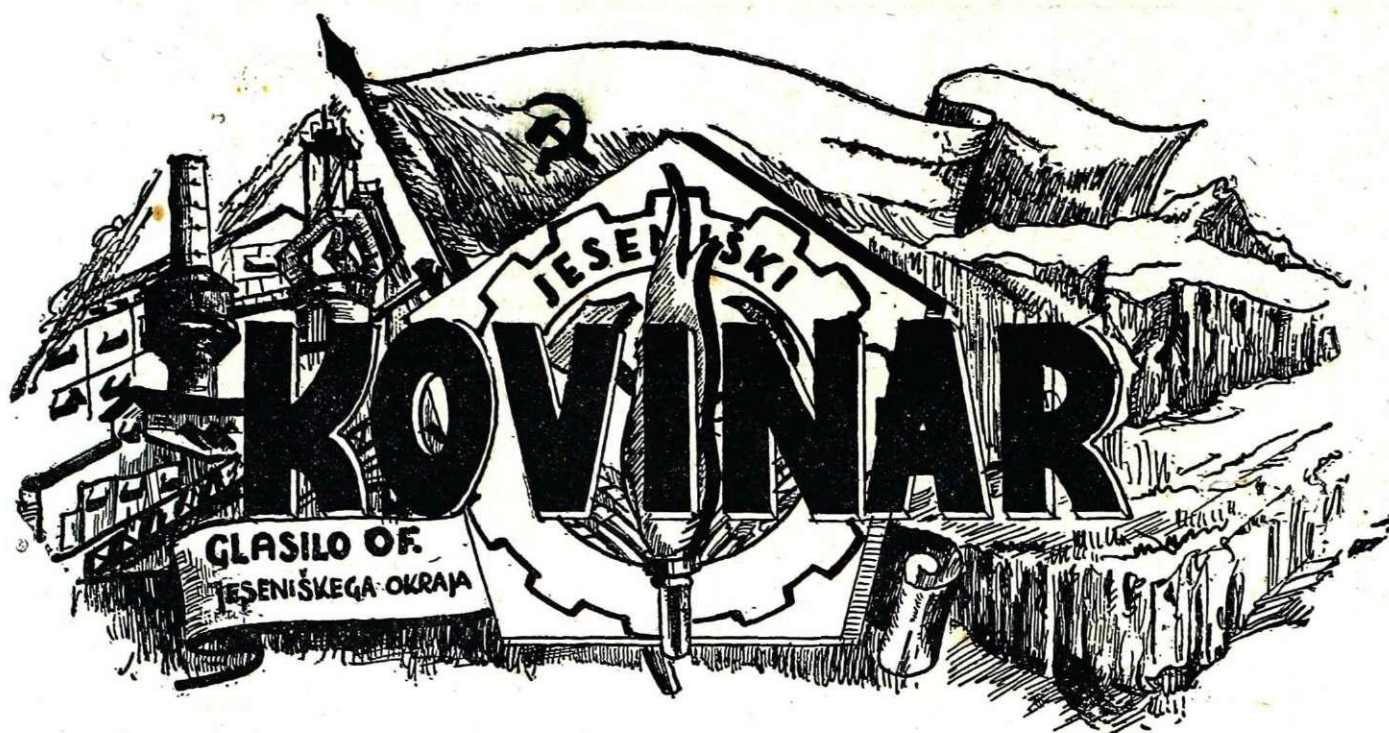

Pred V. kongresom Komunistične Partije Jugoslavije

Zmage, ki jih dosegajo naši delovni kolektivi v borbi za uresničenje petletnega plana - katerega pobudnik je naš dragi vodnik, maršal Tito - so tudi najprimernejši odgovor vsem razrednim sovražnikom, imperialističnim klevetnikom, provokatorjem ter zakletim sovražnikom miru in demokracije.

Živel Centralni komitet Komunistične Partije Jugoslavije

Leto I.

Jesenice dne 4. junija 1948

Štev. 11

Obrtniki jeseniškega okraja so ustanovili svojo obrtno-nabavno-prodajno zadrugo

Že večkrat je bilo po naših voditeljih povdarjeno, da se je obrtnikom ponekod posvečalo premalo pozornosti. To je povzročilo, da se naši obrtniki kljub dobri volji niso mogli vključevati v petletni plan. Tudi glede razdeljevanja kontingentov so se vršile razne napake. Nekateri obrtniki so tudi nasedali in še nasedajo protiljudski propagandi reakcije, ki našega obrtnika odteguje od dela s tem, češ da bodo obrtna podjetja pri nas nacionalizirana. Znana pa je izjava podpredsednika zvezne vlade tovariša Edvarda Kardelja, ki jo je podal na II. kongresu Osvobodilne fronte v Ljubljani, da naši obrtniki mirno lahko vršijo svoje delo, kajti ne sedaj in ne v bodočnosti ne prihaja za naše obrtnike v poštev nobena nacionalizacija. Ta izjava tovariša Kardelja je bila močan udarec reakciji, obrtniki pa so jo z največjim zadovoljstvom vzeli na znanje.

Da ne bi obrtniki zastali v gospodarskem razvoju našega okraja in da bi odpravili napake, ki so se dosedaj pojavljale, so sprevideli nujno potrebo po ustanovitvi obrtniške zadruge. Na ustanovnem obnem zboru na Jesenicah dne 30. maja 1948 se je zbralo okrog 100 obrtnikov: mizarjev, ključavničarjev, kovačev, kolarjev, slikarjev, krojačev, šivilj itd. Sprejeli so pravila, izvolili upravni in nadzorni odbor ter kot vpisnino določili din 50.—, delež pa z zneskom din 500.—. Za uspešno delovanje svoje zadruge je občni zbor pooblastil upravni odbor, da more pri Narodni banki najeti posojilo do višine 2.000.000 din. V diskusiji je bila sročena tudi zelo važna misel, da bi tudi obrtniki po vzgledu kmetov čimprej zgradili svoj zadrugi dom.

Z ustanovitvijo obrtne zadruge so naši obrtniki napravili velik korak naprej. V stari Jugoslaviji, in tudi še dolgo po osvoboditvi, ni bilo med njimi nikake prave povezave. Sedaj se bodo vključili v plansko gospodarstvo, kljub temu pa bodo lahko še delali predmete za široko potrošnjo. Sklenili so, da more biti član zadruge le obrtnik, ki je kot tak registriran.

Naši obrtniki se zavedajo, da so z vključitvijo v petletni plan prevzeli nase težke in odgovorne naloge, na drugi strani pa da so si zagotovili vse pravice, ki jih uživa delovno ljudstvo v naši državi. Treba bo urediti vprašanje socialnega zavarovanja, pokojnine itd. Nadalje bo treba urediti vprašanje vzgoje mladega naraščaja obrtnišva. Obrtniki se nadalje tudi zavedajo, da bodo tu pa tam nalezli na gotove težave pri izvajanju petletnega plana. Težave bodo imeli tudi v borbi z reakcijo, ki bo skušala na vse mogoče načine ovirati pravičen razvoj obrtnišva. Ni izključeno, da se bodo gotovi spekulantski in izkoriščevalski tipi iz vrst samega obrtnišva hoteli vriniti na odgovorna mesta. Zaradi tega je budnost

Na rojstni dan maršala Tita

je pri prostovoljnih delih na Jesenicah sodelovalo okrog 500 ljudi, ki so opravili blizu 2.000 delovnih ur

Dne 25. maja — na dan 56 obletnice našega prvega delavca, tovariša maršala Tita — je Mestni odbor Osvobodilne fronte na Jesenicah organiziral celodnevno prostovoljno delo. Ta dan je bila podeljena tudi mesečna in tedenska prehodna zastava.

Prostovoljnih del se je udeležilo okrog 500 ljudi, sodelovalo je 5 kamionov in 4 vozovi konjske vprege. Urejevali so pločnik od osnovne šole do postaje, žene so planirale teren za tržnico in ga posipale. Dalje so bila dela na zadnjih ruševinah bivše Stanovnikove hiše, uredili so se grobovi naših borcev na pokopališču. Prostovoljci iz terena Sava so opravili 814, iz terena Podmežaklja 632, iz terena Plavž pa 520 delovnih ur. Skupaj je bilo tedaj opravljenih 1.967 ur.

Uspehi tega množičnega dela so zelo vidni. Pločnik je lepo posut s finim drobljencem iz kamnoloma. Kamioni so opravili 25 voženj, konjske vprege pa 48. Iz kamnoloma so prepeljali 90 m³ drobljenca in okrog 20 m³ raznega drugega materiala za posipanje in ravnjanje pločnika. Naši zidarji so položili ta dan lepo dolžino metrov obrobni kamnov. Na bivši Stanovnikovi hiši so pele macole svojo pesem delu.

Požrtvovalni tov. Mlakar Franc je z nekaj aktivisti v popoldanskih urah improviziral oder, ga okrasil z mlaji, zastavami in slikami naših voditeljev, maršala Tita in generalisima Stalina. Tu se je podelil mesečni prehodni prapor IOOF mesta Jesenic, ki si ga je priporil teren Sava. Drugi za njim pa je teren Podmežaklja. Borba za prehodni prapor in prehodno zastavo je vsak dan trša. Tedensko prehodno zastavo si je ponovno osvojil center 9, ki je že lansko leto prednjačil pri prostovoljnem delu. Zelo se mu približujeta center 3-5 in center 1, ko mu postajata nevarna tekmeča.

Množična prostovoljna dela, ki so letos, kot smo že večkrat poudarili, mnogo bolje organizirana, pa dokazujejo tudi sliko posameznih terenov in centrov. Prav pri prostovoljnih delih pride najlepše do izraza delo aktivistov na Jesenicah. Jasno se vidi, kje so aktivisti na

potrebna na vsakem koraku. Naše delovno ljudstvo, med katere spadajo tudi poštene obrtniki, si je danes povsem na jasnem, da ljudska oblast ne vodi nikake borbe proti privatnemu sektorju, ampak da vodi resnično in pravo borbo le proti spekulativstvu in izkoriščevanju, pa naj bodo ti protiljudski elementi v privatnem, zadrugnem ali državnem sektorju gospodarstva. Prav glede obrtnišva pa je bilo pri nas že večkrat z najvišjih mest povdarjeno, da bo ljudska oblast nudila obrtnikom največjo pomoč za njegovo rast in delovanje.

mestu in kje ne. Ta razlika je vsak dan bolj vidna in bo končno izločila vse, kar ni zdravo in zavira polet Osvobodilne fronte v gospodarski obnovi prve petletke.

Clani Osvobodilne fronte na Jesenicah se zavedamo, da vršimo prekoristna dela za olepšanje mesta. Ko bomo dokončno zaplanirali bivšo Stanovnikovo, Pavlinovo in Čopovo hišo, se bomo oprijeli z nezmanjšano vneto del pri naših novogradnjah in na vodovodu, katere gradnje se bodo vsak čas pričele.

Mislimo, da bi bilo prav, da bi tudi tisti ljudje na Jesenicah, ki so v maju po lepo urejenem pločniku hiteli v stavbo, kjer se uči vse drugo kot pa ljubezen do naše domovine in delovnega ljudstva, vsaj enkrat prišli za lopato in kramp in pomagali našim skupnim naporom pri delovnih akcijah. Se je čas, da se odločijo in vključijo v prostovoljno delo. Če je v teh ljudeh količjak človekoljubja in ljubezni do domovine, ne bodo dopustili, da bodo morali prej ali slej priznati, da niso vredni svobodne Titove Jugoslavije.

Najzaslužnejši pri elektrifikaciji naše dežele proglašeni za udarnike

Ogromna večina delavstva pri gradnji hidrocentrale v Mostah se zaveda svoje dolžnosti. Za uspehe lanskega leta je bilo najpožrtvovalnejšim podeljenih nad 176.000 din nagrad. Norme so postavljene na vseh sektorjih dela in delavci radi delajo po njih.

Lanskoletni delovni polet se letos v Mostah nadaljuje. Sindikalna podružnica skupaj z upravo podjetja zasledujeta delo in požrtvovalnost najzavednejših delavcev in nameščencev. V nedeljo, 30. maja t.l., so ponovno svečano proglasili nove udarnike. Delavstvo gradilišča in prebivalstvo okoliških vasi se je svečanosti udeležilo v zelo lepem številu. Proglasili so 32 novih udarnikov, ki presegajo normo od 30 do 80%. Tovariš Žabar Rafael je prekorachil normo celo za 86%, Skrt Stanko pa za 82%. Razen navedenih dveh so Bandaš Avgustin, Gorše Jože, Sivec Ivan, Borič Tomo, Krašna Pavel in Pavlovič Marko že dvakratni udarniki, tov. Petrak Tomo pa si je prislužil naslov trikratnega udarnika. Časten naslov udarnika so dosegli še naslednji: Hojak Ciril, Hojak Jože, Sinko Franc, Peternelj Pavel, Vidmar Anton, Matjašič Alojz, Školc Alojzij, Sinkovec Vencelj, Roje Vinko, Bratina Jože, Draženovič Marko, Sertič Ivan, Dasović Mirko, Jelič Drago, Gambič Koloman, Kocina Jože, Šebalj Stipe, Ivanc Stanko, Miklavčič Franc, Volič Milan, Arčon Ludvik, Skrt in Cvetrežnik Franc.

Za vestno in požrtvovalno delo je bilo nagrajenih 17 delavcev po 2.000 din, 27 delavcev pa po 1.000 din.

Za izboljšanje prehrane delovnega kolektiva na Jesenicah je uprava železarne ustanovila lastno ekonomijo

Za delavce in nameščence jeseniške železarne, ki nimajo lastnega gospodinjstva, je uprava železarne ustanovila lastno ekonomijo. V tovarni je namreč zaposlenih zelo veliko ljudi, ki so navezani na hrano v menzah, bodisi zaradi celodnevne službe, največ pa je samcev odnosno priseljenih delavcev.

Iz martinarskih ponovc v jeseniški železarni
noč in dan teče dragoceno jeklo

Ekonomat železarne je prevzel v začasno upravo tri gospodarstva izseljencev v gornjesavski dolini. Dve gospodarstvi sta v Podkorenu, eno pa v Srednjem vrhu, ki obsegajo skupaj okoli 12 ha orne zemlje. Nadalje ima ekonomat železarne lastno vrtnarijo na Plavžu pri Jesenicah, ki je zelo skrbno obdelana, eno njivo na Blejski Dobravi itd.

Ob prevzemu navedenih gospodarstev v Podkorenu in Srednjem vrhu so bila ta zelo zane-marjena in izpraznjena. Skupaj s prevzemom prvega gospodarstva v Podkorenu je ekonomat železarne prevzel v službo tudi hlapca prejšnjega gospodarja. Ta hlapec je gospodarju kljub izkoriščenju služil nad 30 let. Pričakovali bi, da bo hlapec vesel novega gospodarja,

ki mu nudi vse ugodnosti kot jih imajo ostali delavci v tovarnah ali drugod. Izgleda pa, da je hlapec še ves pod vplivom bivšega izkoriščevalskega in protiljudskega kmeta in noče razumeti, da sedaj gospodarstvo ne služi samo enemu človeku, ampak vsej skupnosti. Hlapec, Franc po imenu, nima pravega razumevanja za razvoj gospodarstva in skuša na vse moč načine nagajati. Če hoče Franc ostati na glasu poštenega delavca, mora v temeljih izpremeniti svoj odnos do ljudske imovine.

Nasprotno gornjemu primeru pa so na drugem posestvu ljudje, ki zelo skrbno in lepo obdelujejo zemljo in živino. To pa jim zavidajo nekateri domačini in jim stalno skušajo nagajati, tako da mora biti na posestvu vse pod ključem. Ti protiljudski in nepošteni domačini se bodo nekoč pošteno opekli in se svojih dejanj kesali za vratni, ki bodo precej trdno zaklenjena s ključavnico. Ko se bo to zgodilo, na navedenem vzornem posestvu ne bo treba imeti vsega zaklenjenega.

Vodstvo ekonomata je tudi poskrbelo, da je vsa orna zemlja obdelana in posejana. Na posestvih je okoli 80 glav živine in to krav, prašičev in drobnice. Tudi je nekaj perutnine, v kratkem pa bodo dobili še okoli 200 piščancev. Za ureditev navedenih ekonomij in za njih čim večji odnos bo treba še veliko dela in požrtvovalnosti. Predvsem pa bo treba gledati na to, da bodo ta posestva upravljali ljudje, ki imajo čut odgovornosti do skupne imovine.

Iz teh gospodarstev se predvsem zalagajo sindikalne menze in dom na Jadranu. Sedaj ima sindikat dve menzi na Jesenicah, dve na Javorniku in eno pod Mežakljo, v katerih se hrani dnevno preko 1.200 delavcev in nameščencev. Ugotoviti pa moramo, da tudi v teh menzah nekateri uslužbenci nimajo pravega odnosa do ljudske imovine, niti do abonentov. Gostje v teh menzah so večkrat priče nedostojnih preprirov med posameznimi uslužbenci in uslužbenkami. Zaradi teh nesporazumov med uslužbenci je seveda primerna tudi postrežba, ki večkrat zelo prekorači meje ustrežljivosti. Postrežba bo morala biti bolj tovariška in točna. Če uslužbenci tega ne bodo hoteli razumeti in upoštevati, bodo prej ali slej prejeli zasluženno „plačilo“.

Na drugi strani pa se tudi s strani abonentov vršijo razne napake, tako se na primer nekateri stalni abonenti branijo oddati svoje karte za maščobo, v menzi pa neupravičeno zabavljajo, da ni dovolj zabeljeno in skrbno pripravljeno.

Gledališko življenje v jeseniškem okraju

Ob zaključku gledališke sezone si oglejmo uspehe in neuspehe v gledališkem življenju našega okraja.

Okrajni ljudsko-prosvetni plenum, ki je bil na Jesenicah 14. maja t.l., je poleg uspehov gledaliških odrov ugotovil tudi nekatere napake in pomanjkljivosti. Tako so na Bledu igrali v letošnji sezoni sledeče igre: „Deseti brat“, „Razvalina življenja“ in „Sneguljčica“. Ne vemo, kaj je mislil Mestni ljudsko-prosvetni svet na Bledu, pri izbiri tega reportarja, ki v ničemur ni pripomogel k prevzgoji našega človeka in ki je blejskemu ljudstvu prikazoval ljudi, ki jih pri nas prav za prav več ni.

Iste grobe napake je v svojem gledališkem delu vršilo sindikalno kulturno-umetniško društvo **Koroška Bela-Javornik**, ki razen „Zadnjih dni pariške komune“ ni ustvarilo nobenega dela, kjer bi prikazalo ljudi, ki so se za veličino svoje ideje pripravljali tudi žrtvovati. Na Javorniku so posvečali premalo pozornje vzgoji našega novega človeka in so se le površno zavedali današnjih nalog ljudske prosvete. Krivda za to pa leži tudi na sindikalnem vodstvu, ki je prepuščalo delo igralske družine le njej, pozabilo pa je usmerjati ter vskladiti kulturno umetniško delo s potrebami, ki jih zahteva naš čas.

Prav tako ni imel srečne roke pri izbiri re-

portarja prosvetni svet na **Blejski Dobravi**. „Domen“ in slične igre, ki so jih tam igrali, ne bodo rešili problemov, ki se pojavljajo na Blejski Dobravi. Isto velja za prosvetni svet **Dovje-Mojstrana**.

Mestni ljudsko-prosvetni svet **Radovljica** naj ne teži več za igrani, kot so na primer „Smuk“, potem „Spominska plošča“ in „Gor čez jezero“, ker so vse te brezidejne stvari daleč od naše stvarnosti. V nobenem pogledu ne oblikujejo iz nas boljšega in novega človeka. Take igre samo podaljšujejo življenje stari, gnili malomeščanski miselnosti, ki ni nikdar koristna.

Isto velja za **Zirovnico**, v nekaterih pogledih pa tudi za **Begunje in Lesce**. Malomeščanske igre, med katere spada tudi angleška komedija „Roksi“, niso primerne za naše odre. **V Kranjski gori** so sicer z vpriporitvijo „Deselega brata“ dosegli precejšen materialen uspeh, ne morejo pa trditi, da so s to igro kaj doprinesli k idejnemu dvigu gledalcev. Pri tej priliki ni odveč ponovno povdariti, da še sedaj nekatere naše ljudsko-prosvetne svete vodi misel na materialni uspeh, kar pa je po vsem napačno. Saj je danes celo naša trgovina in vse ostalo gospodarstvo usmerjeno v to, da je le posrednik pri izmenjavi materialnih dobrin brez profitarjskih tendenc. Če velja to za tr-

Evidenca prostovoljnih del na Jesenicah zelo važen dokument ustvarjalno- sti našega ljudstva

Med prostovoljnimi delavci na Jesenicah je za svoje požrtvovalno delo v lanskem letu prejelo pet najzaslužnejših zlate značke, 18 pa srebrne, katerih imena smo že objavili v našem listu. **Z bronastimi značkami** je bilo odlikovanih iz terena **Podmežaklja 31**, iz terena **Sava 27**, iz **Plavža 18** in **Javornika 5** prostovoljnih delavcev.

Nositelji bronastih značk iz terena Podmežaklja, so: (številka poleg imena pomeni število opravljenih prostovoljnih delovnih ur). **Mrak Andrej 70**, **Kepić Ana 69**, **Dolinšek Rudi 66**, **Burnik Francka 62**, **Zupan Karla 60**, **Komic Anton 58**, **Papler Janko 57**, **Prevc Roza 53**, **Hafner Marija 52**, **Oblak Lovro 50**, **Mravlje Tinka 48**, **Hafner Urška 48**, **Vajs Angela 48**, **Polajnar Cilka 47**, **Cenc Anton 47**, **Anderlič Tončka 45**, **Ravnik Neža 45**, **Rovan Vencelj 45**, **Gašperin Marija 43**, **Ogris Marica 43**, **Gašperin Alojz 43**, **Rozman Avgusta 42**, **Zorc Pepca 42**, **Smuk Mici 42**, **Šlibar Marija 42**, **Jakelj Jerca 42**, **Koblar Ivanka 42**, **Zupan Kati 42**, **Lazar Malči 42**, **Rev Jože 42** in **Pogačnik Franc 40** delovnih ur.

Iz terena Sava: **Geoheli Marija 76**, **Košir Anton 72**, **Hlebanja Jožica 71**, **Štebih Mirko 66**, **Lazar Simon 63**, **Štebih Marija 63**, **Hebl Jožica 62**, **Mikl Franc 60**, **Pikon Marija 60**, **Žlebir Janez 59**, **Kerštajn Rozi 57**, **Cegnar Cilka 56**, **Zorman Marija 49**, **Daksoflier Julka 49**, **Saračević Slavko 49**, **Zorman Vinko 48**, **Polanc Marija 45**, **Šorli Marija 45**, **Skrli Tilka 45**, **Bespalec Franc 45**, **Žen Maks 44**, **Vovk Pero 43**, **Kos Janez 43**, **Bucik Marija 42**, **Tepina Franc 42** in **Rotar Marija 40** delovnih ur.

Iz terena Plavž: **Likovič Dora 66**, **Terlikar Marija 60**, **Terseglav Jože 60**, **Hodnik Jožica 54**, **Hlade Pavla 51**, **Štravs Angela 50**, **Terseglav Pepca 50**, **Nadižar Ivana 50**, **Ropret Ivica 48**, **Troha Francka 48**, **Branc Francka 47**, **Sušbos Marija 45**, **Jurač Justa 42**, **Košir Slavka 42**, **Rogelj Milka 42**, **Bizjak Terezija 42** in **Razinger Ana 40**.

Iz terena Javornik: **Prešeren Ivana 55**, **Rajgl Julijana 50**, **Malenšek Franc 44**, **Šuput Dragica 41** in **Smolnikar Antonija 41** ur.

Navedeni seznam prikazuje, da je izmed nositeljev bronastih značk 24 moških in 57 žensk prostovoljnih delavcev. Seznam dokazuje tudi, da so se lani naše žene v prostovoljnem delu veliko bolj zavedale svojih dolžnosti do skupnosti kot moški. To še prav posebej velja za teren Plavž, kjer se je lansko leto prostovoljnih del udeleževal samo en moški. Zelo nizek odstotek prostovoljnih delavcev je tudi iz Javornika. Vodenje evidence in statistike prostovoljnih del je zelo koristno in poučno, ker kaže jasno sliko, kje aktivisti fronte pravilno pristopajo k svojemu članstvu in mu prikazujejo pomen prostovoljnih del. Priporočamo mestnemu odboru Osvobodilne fronte, da to evidenco in statistiko v bodoče še skrbneje zbira in hrani, ker bo statistika nudila bodočemu zgodovinarju Jesenic zelo dragoceno gradivo.

govino, mora veljati še toliko bolj za kulturo in prosveto.

Omejili smo se v glavnem na najbolj vidne napake, ki so se dogajale v našem dramatskem življenju v letošnji sezoni. Pri navedbi teh napak pa ne smemo misliti, da ljudsko-prosvetni sveti z druge strani niso vršili pravilno svojega poslanstva s kvalitetnimi deli, kot so na primer „Kralj na Betajnovi“, „Kreflova kmetija“, „Mladost očetov“, „Vida Grantova“, „Milijon težav“, „Rusko vprašanje“ itd.

Da odpravimo stare napake in da izkoreninimo staro miselnost iz našega dramatskega življenja ter da se tem napakam v prihodnji sezoni izognemo, je nujno, da ljudsko-prosvetni sveti spoznajo, kam vodi brezidejnost ali takozvana apolitičnost kulturno-umetniškega dela in komu služi ta brezidejna apolitična kultura. Vse te stvari so orožje kapitalizma in posameznih domačih reakcionarjev, ki hočejo s takimi brezidejnimi stvarmi odvrčati množice od nalog, ki so pred njimi.

Kmetijstvo in zadružništvo

Kmetovalci! Očistite in zatirajte najnevarnejšega škodljivca krompirja!

V nedeljo, 23. maja t. l., so množične organizacije našega okraja, posebno še kmetje, izvršili prvi pomladanski pregled krompirjevih nasadov. Iskali so najnevarnejšega škodljivca krompirja — koloradskega hrošča. Ker pa je bila setev krompirja pri nas zaradi terenskih prilik ponekod pozneje izvršena, ni bilo mogoče pregledati vseh krompirišč. Pri pregledu, kjer so povečini vodili delo naši kmetje sami, je sodelovalo 234 skupin, odnosno 1633 starejših ljudi in 244 mladine.

Znano pa je, da en sam pregled še ne more prinesiti zadovoljljivih rezultatov. Zaradi tega bo v nedeljo 6. junija 1948, v našem okraju ponoven pregled vseh krompirjevih nasadov. Naloga ljudskih odborov in vseh množičnih organizacij je, da pripravijo potrebno, da se pregled krompirjevih nasadov temeljito izvede.

Če se pri prvem pregledu, niso našle okužbe po koloradskem hrošču, s tem še ni rečeno, da so naša krompirišča brez nevarnosti. Zgodilo se je že, da so mnogi krajevni ljudski odbori poročali, da v njihovem kraju ni koloradskega hrošča. Pri naslednjih pregledih pa so v svoje največje presenečenje zaprepaščeni ugotovili, da so njih krompirišča okužena. Preglede izvršimo tedaj temeljito in z največjo pazljivostjo.

Po pregledu, takoj v ponedeljek, naj krajevni odbori po najkrajši poti rezultate pregledov sporočijo okrajnemu ljudskemu odboru na Jesenicah.

Nekateri poslovodje zadružnih trgovin nimajo pravega odnosa do tečajnikov — trgovskih pomočnikov

Zaradi hitrega razvoja našega gospodarstva, se opaža občutno pomanjkanje novih kadrov. Z ustanavljanjem zadružnih trgovin je to pomanjkanje kadrov še prav posebej prišlo do izraza. Naša ljudska oblast se je pravočasno zavedala in je organizirala v več krajih Slovenije trgovske in knjigovodske tečaje, v katerih so se mladi in sposobni ljudje pripravljali za trgovski poklic. Pred kratkim so bili tečajniki dodeljeni po potrebi raznim zadružnim trgovinam. Tudi v našem okraju.

Dogodili pa so se pri nas slučaj, da ti tečajniki niso bili sprejeti tako, kot bi zaslužili. Imeli so težave glede namestitve, ker so se jih nekateri poslovodje branili sprejeti v službo, češ, da so ti tečajniki nesposobni za trgovski ali knjigovodski poklic. Nekateri poslovodje tem tečajnikom niso nudili nikake pomoči, večkrat so z njimi naravnost netovariško postopali, namesto da bi jim bili učitelji in vodniki.

Razumljivo je, da tečajniki res nimajo še zadostne prakse, vendar pa so z večmesečnimi tečaji pridobili vse pogoje, da bodo postali pomočniki in knjigovodje, kot to zahteva naš čas. Nekateri trgovski poslovodje, ki so se vrtnili v zadružni trgovski sektor, so prinesli s seboj tudi še precej kapitalističnega in izkoriščevalskega duha. Jasno je tedaj, da se branjimo imeti v svoji neposredni bližini v današnjem trgovskem duhu vzgojne kadre.

Za prospek in navredek nove zadružne trgovine bodo morali nekateri zadružni poslovodje v našem okraju v temeljih spremeniti svoj odnos tako do samega trgovanja kot tudi do potrošnikov. Dolžnost množičnih organizacij, posebej pa še zadružnikov je, da budno zasledujejo razvoj zadružništva v svojem kraju in da stalno odstranjujejo morebitne nepravilnosti, nepopravljive starokopitneže in s kapitalističnim duhom prežete izkoriščevalce pa brez milosti razkrinkavajo.

VESTI

Okrajni odbor Zveze borcev NOV obvešča vse krajevne in terenske odbore Zveze borcev, da bo od 12. do 19. junija t. l. „Partizanski teden“, v katerem naj člani pospešijo svoje delo, vključijo še neprijavljene člane, organizirajo izlete v partizanske kraje, predavanja, prireditve itd.

KULTURA IN PROSVETA

Zadružni dom Lancovo

V naši zadnji številki smo obširno poročali o slavnostni otvoritvi prvega zadružnega doma v jeseniškem okraju na Lancovem pri Radovljici. Poleg slavnostnih govornikov, pevskih in godbenih točk sporeda, je nastopil tudi mladi talentirani književnik Miha Klinar, član društva mladih slovenskih književnikov. V čast in priznanje graditeljem prvega zadružnega doma je napisal pesem „Jeseniški kovinar graditeljem prvega zadružnega doma,“ ki jo je tudi sam recital ob priliki otvoritve doma.

Tovariš Karmelj Maks, predsednik zadružne zveze Slovenije, pozdravlja s svečano okrašene tribune graditelje prvega zadružnega doma.

Miha Klinar

Jeseniški kovinar graditeljem prvega zadružnega doma

V pozdrav sem stisnil vaše roke, dobre kot prst naših polj,
dobre in trde, žuljave, razorane kot brazde globoke,
in ko sem začutil, da so kot moje, sem jih vzljubil še bolj.

Danes prišli smo, da se pogovorimo, kako novo stavbo gradimo,
kako s temi žuljavimi, razoranimi rokami klešemo svobodi obraz,
in z delom naših rok, z ljubeznijo naših src v novi čas hitimo,
v objem življenju, ki zapelo bo večno pesem o nas.

Mi vemo, da je Svoboda kot lepo, mlado, nasmejano dekle,
in njeno srce v zvenenju naših tovarn utripa,
da njena nedra so polja, ki po žitu in cvetju dehte, Svoboda je kot dobro dekle, ki nam s srečo srca zasipa...

Glejte, iz skal naših gor smo izklesali to lepo in dobro dekle,
s svojo krvjo in znojem smo vanjo dahnili življenje, zdaj njene roke z našim delom blagostanje dele, ustvarjajo sanje gozdov in naših domov hrepenenje... V pozdrav zdaj stiskam vaše roke, dobre kot prst naših polj,

dobre in trde, žuljave, razorane kot brazde globoke, in čutim, čutim, da so kot moje, zdaj jih ljubim še bolj...

Koncert v Domu onemoglih

Na človekoljubno pobudo patronata Doma onemoglih na Jesenicah se je prejšnjo soboto vršil pred Domom koncert sindikalne godbe, naslednjo soboto pa koncert sindikalnega pevskega zbora na Jesenicah.

Starčki in starke, ki na jesen svojega življenja uživajo vse blagodati, ki jim jih nudi ljudska oblast, so veselih in srečnih obrazov poslušali zvoke godb in naših slovenskih pesmi.

Patronat Doma onemoglih, ki zasluži vso pohvalo, naj tudi v bodoče razveseljuje jesen naših starčkov in stark.

Pešci, kolesarji in vozniki! Neupoštevanje prometnih predpisov je največkrat vzrok nesreč!

Izmenjava kulturnih dobrin v našem okraju

Za medsebojno spoznavanje kulturno-prosvetnega življenja so velikega pomena gostovanja posameznih gledaliških skupin, pevskih zborov itd. Na jeseniškem sindikalnem odru je bila letos dolga vrsta gostovanj iz drugih krajev. Če je pevski zbor „Cankar“ iz Ljubljane (o katerem smo pisali v naši številki od 14. maja t. l.) doživel pri nas veliko razočaranje, pa so poznejši gostje z obiskom resnično lahko zadovoljni. Tako je mladinski pevski zbor iz Kopra dobil od našega delovnega ljudstva zaslužen priznanje, kljub temu, da je bil koncert popoldne in je zunaj sijalo najlepše pomladansko sonce. Velik uspeh je doživel tudi ljubljansko narodno gledališče z uprizoritvijo Molièrove komedije „Tartuffe“. Tudi kranjskogorčani so lahko zadovoljni s svojim gostovanjem na jeseniškem odru. Popoldanska in večerna predstava sta bili razprodani, čeprav so igrali preživelega „Desetega brata“ (svetujemo kranjskogorčanom, da prečitajo poročilo o okrajnem ljudsko-prosvetnem plenumu v današnji številki.) Zelo dobro so se odrezali tudi Kranjčani s Schillerjevo dramo „Kovarstvo in ljubezen“. Jeseniški igralci so v zameno istega dne nastopali v Kranju z dramo ruskega pisatelja Simonova „Rusko vprašanje“. Da se naše ljudstvo rado odzove klicu umetnosti, je dokazal tudi zadnji koncert zabavnega orkestra Radia Ljubljana. Dvorana je bila nabito polna in so mnogi ostali brez vstopnic, kljub temu, da ni bilo nikjer nobenih plakatov. Dobra ustna propaganda je doživela popoln uspeh. (Tisti, ki niso mogli v dvorano, so odkrito in prikrito zabavljali, da so se vstopnice prodajale preveč „pod roko“. Prav ta koncert pa je dokazal, kaj zmore propaganda. Svetovali bi prirediteljem, da bi z isto gorečnostjo opravili svoje delo tudi v primerih, ko bodo na sporedu resnejše in zrelejše stvari.)

Po vprizoritvi „Ruskega vprašanja“ na Jesenicah

Marksistično načelo o kulturi pravi, da je kultura v rokah tistega, ki ima v rokah oblast. Da je to res, govori zgodovina kulture in umetnosti. Kapitalistična družba je imela in ima še danes interes na tem, da uspa revolucionarnost množic z raznimi neaktualnimi predavanji in „kulturno-umetniškimi“ prireditvami apolitičnega značaja. Prav v tem je principielni, politični, ali še bolj povedano, protiljudski karakter take ljudske prosvete, kulture in umetnosti sploh. V pretresljivi drami ruskega pisatelja Konstantina Simonova „Rusko vprašanje“ je to zelo jasno naznačeno. Usoda poštenega in resnicoljubnega ameriškega novinarja Smitha in jasni luči kaže usodo vseh poštenih in resnicoljubnih ameriških kulturnih delavcev, ki v današnji Ameriki Trumana in Marshalla nimajo pravice svobodne besede. Ti pošteni Američani ne smejo izražati to, kar si želi ameriško delovno ljudstvo in vse delovno človeštvo: ne smejo zagovarjati mir, socialno in nacionalno svobodo. Ta drama dokazuje, da se vrši v kapitalističnih državah konflikt med reakcionarnimi in naprednimi silami tudi na področju kulture.

Slično stanje, kot ga prikazuje drama „Rusko vprašanje“, je bilo tudi pri nas v bivši stari Jugoslaviji. Ta konflikt je takrat pri nas igral pomembno vlogo pri oblikovanju delavskega razreda. Delavski razred se je moral v tem boju z reakcionarno kulturo in miselnostjo oborožiti s svojo kulturo in s svojo miselnostjo. Ta napredni tok kulture in umetnosti je zmagal v narodno osvobodilni borbi in smo vsi dolžni, da v pogojih svobode nadalje gradimo mogočno in ponosno stavbo naše nove, mogočne slovenske kulture in umetnosti.

Vprizoritev na jeseniškem sindikalnem odru je bila zelo skrbno pripravljena. Režiser in inscenator tovariš Tič Srečko je vložil mnogo truda tako pri klesanju posameznih igralcev kot pri sami inscenaciji. V vlogi lastnika in urednika velikega newyorškega časopisa pa je ponovno dokazal, da je najmočnejši steber je- (Nadaljevanje na četrti strani)

Ne bomo odnehali z odkrivanjem napak

Ob tednu prometa

Vzroki prometnih nesreč so največkrat v neupoštevanju prometnih predpisov. Zaradi malomarnosti pešcev, kolesarjev, voznikov in avtomobilistov smo imeli v lanskem letu tudi v našem okraju primer smrtne žrtve, veliko pa je bilo težjih in lažjih telesnih poškodb. Tudi materialna škoda zaradi prometnih nesreč je zelo velika.

Na Jesenicah so največji kršitelji prometnih predpisov pešci. Ti se ne poslužujejo pločnikov, ampak brez vsakega reda begajo po cestah sem in tja. S tem ogrožajo svoje osebno življenje in zelo ovirajo promet. Pešci naj se brez potrebe ne poslužujejo vozišč, če pa že morajo prečkati, naj si preje ogledajo svojo levo in desno stran.

Kolesarji v našem okraju pa so veliki kršitelji prometnih predpisov zlasti v nočnih urah. Vozijo brez luči in se zaletavajo v ljudi. Dalje imajo kolesarji navado, da se po dva ali več vozijo vstric in se mirno pogovarjajo med seboj, kot da so na kakem prostranem travniku na sprehodu. Pri tem niti ne pomislijo, da je to omalovaževanje prometnih predpisov lahko njim samim v nesrečo, pa to tudi drugim.

Zelo grobi kršitelji prometnih predpisov so tudi naši motociklisti in avtomobilisti. Enakovredni kršitelji so jim tudi nekateri vozniki. Ti vozijo skozi naselja, vasi in mesta kot bi bili na dirkah. Nekaterim soferjem se zdi tudi za malo, da bi pri nočnih srečanjih z vozili zasenčili luči. Ta malomarnost je povzročila že več najtežjih nesreč.

Vsi prizadeti naj v bodoče upoštevajo tole: Prilagodi brzino cestnim in prometnim predpisom! Prehitevaj vozila na levi, edino tramvaj na desni! Bodi trezen in se v pijanem stanju ne pojavljaj na cesti! Zaradi pijanosti se je zgodilo največ prometnih nesreč. Upoštevaj navodila prometnih milicnikov in bodi z njimi vljuden! Zavedaj se, da ima on dolžnost, da skrbi za red in varnost na cesti. Zavedaj se tudi, da je kršitelj prometnih predpisov škodljivec skupnosti in zasluži strogo kazen.

Več higijeničnosti pri prevozu mesa

Ljudstvo na Jesenicah in okolici ima večkrat priliko, da opazuje naše mesarje, kako prevvažajo meso iz klavnice v svoje mesnice. Cesta skozi Plavž je zelo prometna žila, po kateri drčijo nešteta motorna vozila, ki vzdigujejo zlasti v neasfaltiranem delu ogromen prah. Nekateri mesarje pa najbrže to nič ne briga in jim ni mar ljudskega zdravja. Meso prevvažajo v svoje mesnice na odprtih vozovih in ne čutijo potrebe, da bi ga zavarovali pred prahom. Tudi sami vozovi za prevajanje mesa niso vedno v najčistejšem stanju.

Od jeseniških mesarjev pričakujemo, da polagajo več paznje čistoči prevoznih sredstev in da meso, posebej sedaj v poletnih mesecih, zavarujejo pred prahom, ki vsebuje nešteto klic, ki ogrožajo ljudsko zdravje.

(Nadaljevanje s tretje strani)

seniškega odra. Tov. **Stibilj Franjo** je kot Gould odigral doslej eno svojih najuspešnejših kreacij. Mladi **Baloh Miha** je kot nosilec glavne vloge pokazal neverjeten napredek. Priporočali bi mu, da bi se v nekaterih prizorih odvalil prehitrega in preglasnega govorjenja. V gotovih prizorih je bil kljub navedenim nedostatkom odličen. Isto bi mogli reči tudi o tovarišu **Čebulj Bojanu**. Velik napredek sta pokazala s solidno igro tovariša **Sadar Vende** in **Gostiša Danilo**. Zelo simpatično je bil sprejet tudi tovariš **Haflner Pavle** kot urednik levičarskega časopisa, ki ga je igral zelo umerjeno. Da sta Gostiša Tatjana in Tič Ančka nepogrešljivi igralki na našem odru, je znana stvar. Nositelji manjših vlog Mandič Rudi, Dornik Milan, Stržinar Fr. in Cegnar Franc so svoje naloge rešili zadovoljivo.

Upamo, da gledališki kader jeseniškega sindikalnega gledališča in ostalih gledališč v našem okraju s koncem zimske sezone ne bo odšel „na počitnice“, ampak bo že sedaj začel s pripravi za bodočo gledališko sezono.

Po treh letih svobode so na Jesenicah še nemški napisi

Center 3-5 uraduje na „Adolf Hitlerstrasse“

Ce se na Jesenicah ogromna večina zavednih ljudi trudi, di bi zabrisala okupatorjeva opustošenja, pa se v našem mestu nahajajo nekateri, ki mislijo, da se ni nič spremenilo. Izgleda, da je tem ljudem žal, da je naše ljudstvo zmago in osvajalca izgnalo iz svoje zemlje.

Tako je pritrjena na Bremčevi hiši poleg osnovne šole še originalna zelena tablica z belimi črkami: „Adolf Hitlerstrasse 3“. To je pravi škandal in posmeh vsem žrtvam narodno osvobodilne vojne. Če lastnik hiše ne čuti potrebe po odstranitvi tega sramotnega napisa, bi to lahko storili ostali stanovalci, predvsem pa odborniki centra 3—5, ki so tik zraven švabske tablice na oknu napisali svojo firmo „Center 3—5“.

Slovenski obrtniki pod nemško firmo

Kot se pripelješ z vlakom iz Ljubljane na jeseniški peron in opazuješ živahen promet, se ti oči nehote ustavijo na stavbah na nasprotni strani postaje. Na Pretnarjevi hiši se izpod zelo slabe prepleske še danes repenči velik napis „Elektroinstallater und Handlung“.

Na Jesenicah pa je še več primerov, ki bi se lahko bolje prepleskali. Tako je pri Hermanu na Stari Savi zelo viden napis „Fleischhauerei“, potem v Obrtniški ulici „Friseur“ itd.

Kot madež na novi obleki so ti švabski napisi na slovenskih in kovinarskih Jesenicah. In to tri leta po osvoboditvi! Skoro ni mogoče verjeti, da bi bili na Jesenicah še ljudje brez domovinskega ponosa. Če pa je kdo med nami, ki mu ta sramota prija in pričakuje, da bodo ti napisi večni in morda še kdaj „v modi“, potem naj zvedo tole: Zgini kamor spadaš, da te pošteno ljudstvo ne bo samo nagnalo!

Verske skupine, ki odtegujejo naše ljudstvo od državljskih dolžnosti, nimajo mesta med nami

Kako škodljivo in v protidržavnem duhu vzgajajo nekatere „verske“ organizacije svoje člane, dokazuje sledeče: V prejšnjem tednu se je razlegala po jeseniških cestah in ulicah vesela pesem mladih fantov našega okraja. (Nekateri so bili na žalost še preveč „veseli“, zlasti fantje iz vasi okoli Lesc, Begunj, Gorij in nekaterih krajev iz gornjesavske doline). Mladi fantje so se veselo in ponosno odzvali pozivom rekrutne komisije. Zavedajo se, da bodo kot borci v slavni Jugoslovanski armadi častno služili svojemu ljudstvu in domovini.

V našem okraju pa se je dogodil edinstven primer, ki zasluži, da ga z vso strogostjo oziroma in sporočimo javnosti. Vojni obveznik **Babič Franc**, roj. 25. 11. 1929, je iz Brezj št. 9, najbrže po navodilih svojih „verskih vzgojiteljev“ vrnil rekrutni komisiji poziv, na katerega hrbtni strani je napisal sledeče sramotne besede: „Vračam vam poziv s tem, da se jaz ne morem udeležiti rekrutovanja, ker mi to moje versko prepričanje ne dopušča.“ Navedeni zapeljanec in protidržavni mladenič po vsem videzu izhaja iz vrst „jehovstva“.

Razumljivo je, da rekrutna komisija tega ni mogla upoštevati in napraviti izjemo, da bi Babič Franca oprostila državljske dolžnosti na odsluženju vojaškega roka. V skladu z zakoni je poslala organe Narodne milice, da so ga pripeljali na zdravniški pregled. Babič Franc pa je celo pred rekrutno komisijo vztrajal v svoji zakrknjenosti in ponovno izjavil, da ne more oditi na odsluženje vojaškega roka, ker mu vera tega ne dopušča. Rekel je: „Zame so Angleži in Amerikanci prav tako bratje kot vsi drugi narodi in ne morem služiti v armadi, kjer se učijo ubijati, kar jaz ne bom nikdar storil.“

Gornji primer jasno dokazuje, kdo je duhovni vodja verskih skupin v naši državi. Znano je sovražno stališče Vatikana proti naši državi. Znano je tudi, da je Vatikan ves pod vplivom

ameriških finančnih mogotcev. V kolikor ti imperialistični mogotci v Ameriki ne uspevajo dovolj z vatikansko cerkvijo pri razbijanju enotnosti naših narodov, ustanavljajo sami po svoji potrebi še druge verske sekte. Naše ljudstvo že zdavnaj ve, da je jehovstvo izšlo iz Amerike. Ta „vera“ ima prozoren namen, da bi naše ljudstvo pasivizirala v slučaju napada na našo državo. To dokazujejo tudi blazne in protidržavne besede navedenega Babiča Franca. Tudi naše ljudstvo stalno trdi, da so mu bratje vsi miroljubni in pošteni narodi sveta, ne more pa to ljudstvo priznati za svoje brate zavojevalce iz Wallstrete, ki po svojih agentih pri nas zahtevajo, da bi odložili puško, sami pa o svetovnem miru in o razoroževanju nočejo nič slišati.

Po ustavi imamo v naši svobodni Titovi Jugoslaviji vsi enake pravice in enake dolžnosti. Med te dolžnosti spada na prvo mesto spoštovanje zakonov. Tudi za Babiča Franca iz Brezj št. 9. Mi s tem končujemo, ljudska oblast pa naj nadaljuje.

„Družina z dvema stanovanjima“

Na članek, ki smo ga objavili pod gornjim naslovom v naši 9. številki od 14. maja t. l., smo prejeli pojasnilo, da tov. **Tuma Slavko** ni „pozabil“ v prejšnjem stanovanju mater svoje žene, ampak se je samo odselil v novododeljeno stanovanje. Pri materi svoje žene je namreč stanoval le kot podnajemnik. Pohištvo v starem stanovanju ni last tov. Tume, ampak matere njegove žene. To mater je tov. Tuma pripravljen vzeti k sebi v novo stanovanje, vendar pa brez pohištva, katerega zaradi majhnih prostorov ne more namestiti. Krivdo, da sta bila navedena vojaka nekaj časa obsojena na spanje pod stopnicami, ne nosi tov. Tuma Slavko, ampak je to povzročilo dejstvo, da materi Tumove žene še do danes ni bila nakazana primerna soba, da bi se mogla izseliti.

Ker gornja pojasnila odgovarjajo resnici, damo s tem tov. Tuma Slavku zadoščenje.

Navodilo za blagajniško-računovodsko poslovanje krajevnih ljudskih odborov

Pomanjkanje strokovne izobrazbe kadra v mnogih krajevnih ljudskih odborih je bilo doslej eden vzrokov, da krajevni ljudski odbori še niso pričeli s pravičnim proračunskim poslovanjem. To pa je bila tudi težka ovira izvedbi proračunske samostojnosti in razmahu lokalnega državnega gospodarstva.

„Navodilo za blagajniško-računovodstveno poslovanje krajevnih ljudskih odborov“, ki so izšla v posebni brošuri (format 12×7 strani 29, 8 prilog), kot 3. zvezek „Zbirke finančnih priročnikov“ bodo mnogo pripomogla k odpravi tega nedostatka. Tekst sam je dovolj razumljiv, v prilogah pa so nazorno prikazane vse oblike računskih knjig, ki jih morajo voditi krajevni ljudski odbori, kot blagajniških, (za gotovino in promet z Narodno banko), kontrolnikov kredita z nazorno izvedenim primerom virmana in računa prehodnih depozitov. V posebni prilogi je podan vzorec mesečnega obračuna. Po skrbni proučitvi besedila in priloge ne bo blagajniško računovodstveno poslovanje kadru na krajevnih ljudskih odborih več delalo težav, zlasti še, ker jim morajo finančni odseki pri tem nuditi s strokovnimi nasveti vso pomoč.

Brošura bo koristila tudi finančnim odsekom samim, ker jim daje smernice pri njihovem delu na uvajanje samostojnega proračunskega poslovanja v krajevnih ljudskih odborih. Koristila pa bo še posebno našim okrajnim izvršnim odborom in aktivistom. Prepričali se bodo, da je tehnična stran proračunskega poslovanja zelo enostavna in da ne zahteva kakšnega posebnega znanja. Brošura jim bo vsekakor v pomoč pri kontroli poslovanja krajevnih ljudskih odborov in pri ustvarjanju njih proračunske samostojnosti.

Uredništvo in uprava: Jesenice, Titov dom (I. nadstr., soba št. 12). — Izhaja tedensko. — Odgovorni urednik: Gasar Verko, Jesenice
Tisk Gorenjske tiskarne v Kranju. 1521 48